

PROFESORUL MIRCEA IONIȚĂ

Lect. sup. **Ion AXENTI**,
Universitatea de Stat „Alecru Russo” din Bălți

L'homme se découvre quand il se mesure avec l'obstacle.

A. de Saint-Exupéry

Anii 50 ai secolului trecut au fost pentru Moldova ani grei, anevoioși, condiționați de valurile crîncene ale vieții de după război: foamea din 1946, calvarul din 1949, după care a urmat colectivizarea forțată în sate. Populația rurală dezorientată trăia în sărăcie și nesiguranță. Probleme peste probleme, atît morale, cît și materiale. Fiecare se zbătea cum putea să-și amelioreze condițiile de viață și de trai. Toți căutau o ieșire din situație.

Dar tot anii 50 a fost perioada ce a deschis ușile spre carte pentru mulți feciori și fiice de țărani, care, pînă atunci, nici nu visau să devină intelectuali. Anume în această perioadă Moldova naște cadrele sale naționale: învățători, medici, oameni de cultură și știință de care se simțea un deficit accentuat. Numele multora dintre ei, azi, sînt cunoscute și aproape inimii. Anume ei sînt piatra de temelie a patrimoniului cultural-științific a Republicii Moldova. Să subliniem faptul că majoritatea din aceste marcante personalități își au rădăcinile la țară. E un fenomen întîmplător? Nicidecum. Țăranul, din toate timpurile, a fost deprins cu munca, cu dificultățile vieții care i-au modelat un anumit fel de caracter, anumite calități care îl deosebesc de celelalte pături sociale: înțelepciune, răbdare, dragoste față de pămînt și de oameni. Numele Mircea Ioniță e înscris în această listă de aur a eminentelor personalități ale țării.

Nu mi-am pus scopul să prezint o informație mai amplă despre această personalitate, pe care am cunoscut-o îndeaproape și de care am fost alături timp de mai bine de 40 ani, începînd cu anii de studenție, mai apoi, ca colegi de lucru în cadrul facultății Limbi și Literaturi Străine a Universității de Stat bălțene. Vreau, doar, să amintesc unele momente din viața lui, care, sper, să-i completeze portretul de student, de administrator, de savant, martor al acestor timpuri anevoioase. Îmi amintesc cu claritate și multă plăcere chipul aceluia tînăr “neastîmpărat”, mereu vesel, mereu preocupat, de statură mijlocie, păr negru, ten smolit, frunte largă, privire ageră. Fecior de țăran de prin părțile Rîșcanilor vine să se înscrie la facultatea Limbi Străine, care făcea primii pași a Institutului Pedagogic din Bălți, specialitatea Limba Franceză - Limba Moldovenească. Rîvnește să devină învățător și să se întoarcă la baștină, dar n-a fost să fie așa. Nu bănuia că în viață va avea un alt drum.

Se înfruntă cu cel mai serios obstacol, examenele de admitere. Erau 6-7 la număr și o concurență solidă de 6-7 pretendenți la un loc. Reușește și e înscris în lista studenților la anul întâi de studii. Anii de studenție au fost pentru el o adevărată școală a vieții, un teren de încercări ale voinței. Trăiește la cămin cu ceilalți colegi de curs, toți băieți veniți de la țară cu care se împrietenește pe viață. Pe atunci condițiile de trai din cămine lăsau mai puțin de dorit: camere suprapopulate, condiții igienice insuficiente. Studenții dormeau pe paturi de fier cu saltele umplute cu paie aduse de pe cîmp, care, pînă la sfîrșitul anului de studii se prefăceau în cișcă îndouă cu praf. Băieții își călcau gulerele de la cămașă la becul electric atîrnat la tavan. Nici vorbă de fier de călcat, iar dunga pantalonilor o făceau cu ajutorul saltelei și a corpului. Procedura era simplă, pantalonii se puneau la dungă, se stropeau cu apă, apoi se înfășurau cu un cearșaf și se întindeau pe saltea. Rămînea să te culci pe ei pe spate și să rămîi nemișcat pînă dimineață. Dacă nu respectai tehnologia riscai să te trezești cu pantalonii boțiți, iar dacă nu aveai rezervă, riscai să pierzi lecțiile. Nimeni nu se revolta contra acestor incomodități, dar se făceau multe glume, care provocau veselie tinerească. Mi-amintesc de ale lui Ioniță “Sîntem frați, dar nu semănăm unul cu altul, eu sînt negru, iar voi albi” ori “Poate pe la Sfîntul Vasile se vor schimba lucrurile” și multe altele.

Prin felul lui de a fi Mircea se deosebea de ceilalți studenți, atît la învățătură, cît și în relațiile cu colegii. Manifesta perseverență, corectitudine, disciplină de muncă. Era student eminent. Pe atunci, această categorie de studenți era atrasă în activitatea obștească. Mircea se include ca activist în organizațiile de tineret, care funcționau în acea perioadă la Institut, unde dă dovadă de bun organizator și animator al vieții studențești. Reușește în toate, dar învățătura o pune pe primul plan. Curînd atrage atenția colegilor și a cadrelor didactice. Mai întîi de toate, cu ajutorul administrației, contribuie la ameliorarea condițiilor de trai în căminele studențești, îi atrage pe mulți în multiple activități culturale, inițiate de autorități și din inițiativa proprie. Deși nu avea calități de cîntăret, venea cu regularitate la repetițiile capelei corale (100 de persoane) a Institutului pentru a vedea cum stau lucrurile și a susține duhul moral al membrilor capelei. La primul festival al tineretului din Moldova acest colectiv s-a învrednicit cu locul doi și cu medalia de argint a festivalului. În perspectivă se deschide calea de contact a studenților bălțeni cu alte colective din alte așezăminte de învățămînt. Prima a fost Universitatea din Cernăuți cu care, timp îndelungat, am întreținut relații de prietenie. Au urmat apoi altele. Se organizau multe excursii la Odesa, Moscova, Leningrad, Kiev, la care activistul Ioniță venea cu

contribuția sa organizatorică. Mircea iubea viața, iar aceasta îl iubea la rândul ei, încurajându-l la multe fapte îndrăznețe.

Își începe activitatea de cercetare științifică sub îndrumarea minunaților profesori de la facultate Lidia Novac și Eva Gleibman, care îi descoperă capacitățile și talentul lingvistic. Participă la toate conferințele științifice ale studenților, care îl fac și mai curios în domeniul cercetărilor. Prin aceste persoane Mircea intră în contact cu renumitul romanist Reimond Piotrovski care va juca un rol important în viața sa de viitor savant și îi va deschide cale spre multe realizări științifice, care se vor întruchipa în diferite publicații științifice, monografii, manuale pentru școli, cursuri teoretice cunoscute peste tot în Republică și peste hotarele ei. Se preocupă mai întâi de lingvistica aplicată apoi se include în lingvistica textului.

În calitate de șef de catedră a făcut multe pentru învierea activității științifice a studenților și a profesorilor. Se înconjoară cu discipoli care, în continuare îi duc gândul lingvistic cu perspectivă. Contribuie la organizarea doctoranturii și a masteratului bălțean. E de menționat faptul ca Catedra Filologie Franceză e completată cu cadre crescute pe loc și cu modesta sa contribuție.

Atunci când apare prima sa monografie consacrată articolului în limba franceză l-am întrebat de ce s-a oprit asupra acestui capitol din gramatică. Mi-a respins laconic că o ia de la început, dar, mai ales că îi plac substantivele cu articolul hotărît.

A vorbi despre Mircea Ioniță ca savant lingvist la **Timpul Trecut** ar fi o mare greșeală. Pe drept cuvânt i se potrivește **Timpul Prezent**, cu toate nuanțele lui temporale și stilistice. În lingvistica contemporană el a fost, rămîne, și va rămîne un investigator pronunțat curios, îndrăzneț, care prin originalitatea versiunii sale lingvistice a cucerit simpatia și aprecierea multor lingviști renumiți din țară și peste hotarele ei, cu care devine un bun prieten. Cît adevăr în spusele lui Exupéry «L'homme se découvre quand il se mesure avec l'obstacle» (Omul se descoperă cînd se confruntă cu obstacolul).

*A vorbi despre știință,
În a noastră viață scurtă,
Ne-amintim de Ioniță,
Al lui nume nu se uită.*

Pe bună dreptate, înfruntînd valurile vieții, cartea, știința, perseverența sînt cei mai buni prieteni care te ajută să te descoperi pe tine însuși.